

GD Izobraževanje in kultura

Program Vseživljenjsko učenje

COMENIUS

Program Vseživljenjsko učenje – sektorski program COMENIUS

Program Vseživljenjsko učenje – sektorski program COMENIUS

1 |

Program Comenius pokriva šolsko izobraževanje in je namenjen vrtcem, osnovnim in srednjim šolam ter drugim institucijam s področja šolskega izobraževanja, prav tako pa tudi posameznikom.

CILJI

Poleg ciljev programa Vseživljenjsko učenje sta posebna cilja programa Comenius naslednja:

- razvijanje poznavanja in razumevanja raznolikosti evropskih kultur in jezikov ter njihovega pomena med mladimi in izobraževalnim osebjem;
- pomagati mladim pri pridobivanju temeljnih življenjskih spretnosti in veščin, ki so potrebne za njihov osebni razvoj, za prihodnje zaposlovanje in za aktivno evropsko državljanstvo.

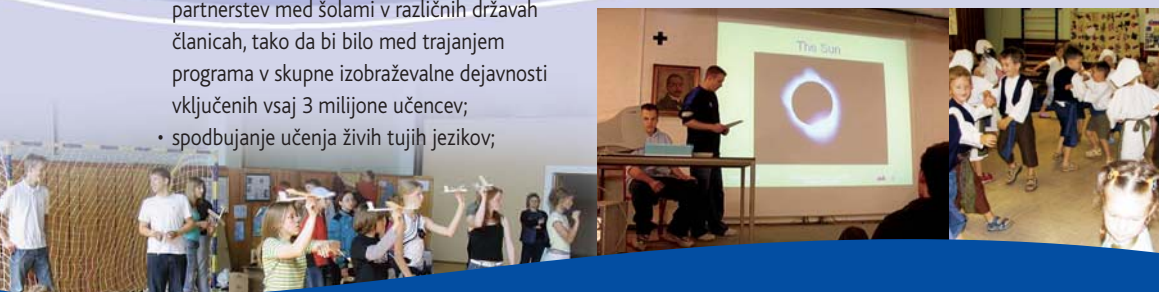
Operativni cilji programa Comenius pa so:

- izboljšanje kakovosti in povečanje obsega mobilnosti učencev in izobraževalnega osebja v različnih državah članicah;
- izboljšanje kakovosti in povečanje obsega partnerstev med šolami v različnih državah članicah, tako da bi bilo med trajanjem programa v skupne izobraževalne dejavnosti vključenih vsaj 3 milijone učencev;
- spodbujanje učenja živih tujih jezikov;

- podpiranje razvijanja inovativnih vsebin, storitev, pedagogike in prakse za vseživljenjsko učenje, ki temeljijo na IKT;
- povečanje kakovosti in evropske razsežnosti usposabljanja učiteljev;
- podpora izboljšanju pedagoških pristopov in šolske uprave.

PROGRAM COMENIUS JE NAMENJEN:

- učencem v šolah do konca srednješolskega izobraževanja,
- učiteljem in ostalemu osebju na šolah,
- šolam, ki jih določijo države članice,
- združenjem, neprofitnim organizacijam, NVO-jem in njihovim predstavnikom, ki sodelujejo v šolskem izobraževanju,
- osebam in organom, odgovornim za organizacijo in izvajanje izobraževanja na lokalnih, regionalnih in nacionalnih ravneh,
- raziskovalnim centrom in organom, ki se ukvarjajo z vprašanji vseživljenjskega učenja,
- visokošolskim zavodom,
- organom, ki zagotavljajo usmerjanje, svetovanje in informacijske storitve.

Možnosti sodelovanja v programu COMENIUS

I. MOBILNOST POSAMEZNIKOV

omogoča:

- udeležbo učiteljev in ostalega izobraževalnega osebja na nadaljnjih izobraževanjih in usposabljanjih,
- individualno mobilnost učencev v okviru obstoječega ali že zaključenega šolskega partnerstva,
- pripravljalne aktivnosti v zvezi s partnerstvi, projekti ali mrežami,
- asistentska mesta za učitelje in bodoče učitelje.

Akcije, namenjene mobilnosti posameznikov v programu Comenius:

1. Nadaljnja izobraževanja in usposabljanja

Kdo lahko sodeluje?

Posamezniki, ki delujejo na področju vzgoje in izobraževanja (do-univerzitetni sektor), v prvi vrsti pa je akcija namenjena učiteljem in vzgojiteljem. Sodelujejo lahko tudi univerzitetni profesorji, ki poučujejo bodoče učitelje, nezaposleni učitelji ter učitelji, ki po prekinitvi ponovno začnejo poučevati.

Kakšnih izobraževanj v tujini se je možno udeležiti?

- Strukturiranega tečaja, ki je namenjen profesionalnemu razvoju udeleženca v trajanju od 1 do 6 tednov (1 teden traja vsaj 5 delovnih dni);
- neformalnega usposabljanja v trajanju od 1 do 6 tednov (neformalno usposabljanje ima lahko obliko opazovanja izobraževalnih praks v tuji organizaciji, ki deluje napodročju šolskega izobraževanja ali industrije); pred začetkom je treba jasno določiti cilje, ki jih bo udeleženec s tem dosegel;
- evropske konference ali seminarja (traja lahko manj kot 5 delovnih dni).

Osebe, ki sodelujejo v Comenius partnerstvih, lahko zaprosijo za sofinanciranje udeležbe na jezikovnem tečaju za jezik, ki ga partnerji v partnerstvu uporabljajo za medsebojno sporazumevanje.

Vsebinsko se mora izobraževanje ali usposabljanje navezovati na razvoj posameznikovih profesionalnih aktivnosti s področja šolskega izobraževanja, na primer:

- pridobitev/poglobitev spretnosti, tehnik in metodologij poučevanja,
- vsebina in izvajanje šolskega izobraževanja,
- vodenje šolskega izobraževanja,
- sistemski/politični nivo šolskega izobraževanja.

Pri iskanju tečajev si lahko pomagata s spletno bazo Comenius – Grundtvig izobraževanj in usposabljanj, ki jo vodi in ureja Evropska komisija in jo najdete na spletnem naslovu: <http://ec.europa.eu/education/trainingdatabase>.

Finančna podpora pomaga pri kritju:

- stroškov poti v državo usposabljanja in nazaj,
- stroškov bivanja v tujini (namestitvev in prehrana, lokalni prevozi, zavarovanje),
- stroškov kotizacije za seminar,
- jezikovne priprave (če je upravičena).

2. Individualna mobilnost učencev

Individualna mobilnost učencev omogoča tri- do desetmesečno šolanje na šoli gostiteljici v tujini. Cilj akcije je, da učenci razvijejo razumevanje za raznolikost evropskih kultur in jezikov ter njihov osebni razvoj. Poleg tega je cilj akcije krepiti sodelovanje med sodelujočimi šolami in jim omogočiti priznavanje učnih obveznosti, opravljenih na partnerski šoli v tujini.

Kdo lahko sodeluje?

Do sodelovanja so upravičene šole, ki sodelujejo ali so predhodno sodelovale v Comenius šolskih partnerstvih iz držav, sodelujočih v akciji. V šolskem letu 2011/12 so to Avstrija, nemška in francosko govoreča skupnost v Belgiji, Češka republika, Danska, Estonija, Finska, Francija, Italija, Latvija, Lihtenštajn, Luksemburg, Norveška, Poljska, Slovaška, Slovenija, Španija in Švedska. Učenci, ki jih bodo šole izbrale za sodelovanje, morajo biti učenci, stari vsaj 14 let in redno vpisani v šolo upravičenko.

Kako se prijaviti?

Šole pošiljateljice za sofinanciranje oddajo prijavo na nacionalni agenciji v svoji državi.

Finančna podpora pomaga pri kritju:

- administrativnih stroškov šole pošiljateljice,
- stroškov jezikovne priprave učenca,
- administrativnih stroškov šole gostiteljice, vključno s stroški mentorstva,
- stroškov povratne vožnje za učenca (vključno s potovanjem v domači državi),
- mesečnega nadomestila za učenca.

3

Šole pošiljateljice za sofinanciranje sklenejo dogovor o sodelovanju z Nacionalno agencijo v svoji državi. Šola pošiljateljica je odgovorna za izvajanje projekta in upravljanje s sredstvi.

Nacionalna agencija v državi pošiljateljici organizira pred odhodom obvezno usposabljanje za učence in učitelje. Po prihodu v državo gostiteljico, pa nacionalna agencija v tej državi organizira uvajalni sestanek za učence in njihove mentorje v šoli gostiteljici.

Med bivanjem v tujini so učenci vključeni v skupinsko zavarovalno shemo v okviru programa Comenius, ki jo v imenu Evropske komisije zagotavlja zavarovalnica AXA.

Vloge in odgovornosti

Šola pošiljateljica imenuje kontaktnega učitelja, ki v sodelovanju s kolegi izbere primerne učence ter s šolo gostiteljico pripravi učni sporazum, krizni akcijski načrt in pravila ravnanja ter uredi potovanje učenca v državo gostiteljico in nazaj. Šola tudi zagotovi, da ima kontaktni učitelj vsa potrebna sredstva (vire in pomoč kolegov) za čim boljše podporo mobilnosti učenca.

Šola gostiteljica imenuje mentorja in kontaktnega učitelja (lahko je isti kot mentor; odgovoren mora biti za učni sporazum in druge naloge v zvezi s šolo). Mentorju in kontaktnemu učitelju šola zagotovi vsa potrebna sredstva (vire in pomoč kolegov) za spodbujanje vključevanja in nadaljnega spremljanja učenca v okviru programa Comenius.

3. Comenius asistenti

Kdo lahko sodeluje?

Comenius Asistenti so bodoči učitelji katerega koli predmeta, ki so končali vsaj dve leti študija v programu izobraževanja za poklic učitelja, in bodoči učitelji, ki so že končali študij, vendar še niso bili redno zaposleni kot učitelji.

Trajanje:

Namestitev asistenta na izbrani šoli gostiteljici v tujini (vrtec, osnovna šola, srednja šola, organizacija za izobraževanje odraslih) traja najmanj 3 mesece in največ 10 mesecev.

Aktivnosti, pri katerih Comenius asistent lahko sodeluje:

- pomoč pri poučevanju v razredu, podpora skupinskemu in projektnemu delu učencev/dijakov,
- izboljšanje razumevanja in izražanja učencev v tujem jeziku,
- poučevanje maternega jezika,
- podpora učencem s posebnimi potrebami,
- zagotavljanje informacij o državi, iz katere prihaja asistent,
- uvajanje in spodbujanje evropske dimenzije na šoli gostiteljici.

Finančna podpora pomaga pri kritju:

- stroškov poti v državo gostiteljico in nazaj,
- stroškov bivanja v državi gostiteljici,
- jezikovne priprave v jeziku države gostiteljice (če je potrebna),
- usposabljanja za področje CLIL (če je potrebno),
- udeležbe na uvajalnem seminarju.

4. Pridobivanje Comenius Asistentov

Vrtci, osnovne šole, srednje šole in organizacije za izobraževanje odraslih lahko zaprosijo za dodelitev Comenius asistenta za podporo pri različnih šolskih dejavnostih. Tako postanejo šole gostiteljice.

Šola z asistentom pridobi podporo pri aktivnostih, kot so na primer:

- uvajanje in spodbujanje evropske dimenzije,
- implementiranje različnih pobud na področju CLIL,
- izboljšanje jezikovnih spretnosti učencev in večanje ponudbe tujih jezikov na šoli,
- projektno delo (npr. Comenius Šolska partnerstva),
- delo z učenci s posebnimi potrebami.

Comenius asistentu se na šoli dodeli mentor, ki spremlja njegovo napredovanje in deluje kot kontaktna oseba med opravljanjem pedagoške prakse asistenta. Namestitev asistenta na izbrani šoli gostiteljici traja najmanj 3 mesece in največ 10 mesecev.

Finančna podpora:

Šole gostiteljice finančne podpore s strani nacionalne agencije ne prejmejo.

II. PARTNERSTVA

4 | Akciji, namenjeni partnerstvom v programu Comenius, sta:

- Šolska partnerstva,
- REGIO partnerstva

Institucije/šole lahko pred oddajo predloga projekta pri nacionalni agenciji zaprosijo za sofinanciranje pripravljalnega obiska ali kontaktnega seminarja. Tabela seminarjev je objavljena na spletni strani nacionalne agencije.

ŠOLSKA PARTNERSTVA

Šolska partnerstva pomagajo učencem in učiteljem doseči in izboljšati določena znanja in spretnosti, tako na področju teme projekta kot tudi na področju timskega dela, odnosov med ljudmi, načrtovanja in izvajanja projektnih aktivnosti in uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije. Sodelovanje v partnerstvu šol iz različnih držav ponuja tudi priložnost komuniciranja v tujem jeziku in izboljša motivacijo za učenje jezikov.

V okviru Šolskih partnerstev obstajata dva tipa projektov:

- **Večstranski**
(osredotočen na učenca ali na šolo)

Projekt se oblikuje na osnovi neke skupne teme. Vključen naj bo v redne šolske aktivnosti in poteka v sklopu rednega kurikulumuma učencev.

- **Dvostranski**
(jezikovno usmerjen)

Projekt podpira jezikovno raznolikost v Evropi s spodbujanjem uporabe vseh jezikov Evropske unije. Osnovni namen je učenje tujih jezikov ob delu na izbrani temi.

REGIO PARTNERSTVA

Namenjena so regionalnim in lokalnim oblastem na področju šolskega izobraževanja, da skupaj s šolami in drugimi akterji v izobraževanju iz različnih regij pripravijo projekte na določeno temo, kot so: organizacija šolskega izobraževanja, sodelovanje med šolami in drugimi lokalnimi partnerji (organizatorji formalnega ali neformalnega učenja), podobne težave na področju šolskega izobraževanja (npr. inkluzija, nasilje v šolah, rasizem in ksenofobija).

Regio partnerstvo pomaga sodelujočim regijam pri razvoju in izmenjavi dobrih praks, pri razvoju orodij za čezmejno trajnostno sodelovanje, krepitvi evropske dimenzije v šolskem izobraževanju, hkrati pa nudi evropske učne izkušnje učiteljem, učencem in odgovornim, ki vodijo šolske sisteme.

Regio partnerstvo pomaga regijam izboljšati izobraževalne ponudbe za mlade. Glavni namen partnerstev ni neposredna vključitev učencev/dijakov ali študentov, temveč promocija razvoja strukturiranega sodelovanja med partnerskimi regijami.

	Šolska partnerstva		REGIO partnerstva
Tip projekta	Večstranski	Dvostranski	
Trajanje	2 leti (možnost podaljšanja na 3 leta)		2 leti
Finančna podpora	<ul style="list-style-type: none"> • Pavšalni znesek, ki se določi na podlagi načrtovanega števila mobilnosti.* • Finančna podpora je namenjena mobilnostim in neposrednim stroškom, ki nastanejo z izvajanjem projekta. • Pri poročanju je treba dokazati načrtovano izvedbo projekta (število mobilnosti, aktivnosti in končnih izdelkov projekta). 		<ul style="list-style-type: none"> • Za mobilnost: pavšalni znesek, ki se določi na podlagi števila mobilnosti. • Za izvedbo projekta: dejanski stroški.
Število partnerjev	Najmanj tri šole iz treh različnih upravičenih držav.**	Dve šoli iz dveh upravičenih držav.	Najmanj 3 partnerji iz 2 sodelujočih regij.
Primeri možnih mobilnost	Projektni sestanek <ul style="list-style-type: none"> • študijski obisk ravnatelja/-ice • izmenjava učitelja • namestitve učitelja Minimalna števila mobilnosti: 4, 8, 12 ali 24 udeležencev.	Izmenjava učencev, ki mora trajati vsaj 10 dni v vsaki državi: <ul style="list-style-type: none"> • manjša skupina: vsaj 10 učencev in 2 spremljevalca, • večja skupina: vsaj 20 učencev in 4 spremljevalci. Učenci morajo biti stari najmanj 12 let!	Projektni sestanek <ul style="list-style-type: none"> • izmenjava osebe, zaposlene na področju šolskega izobraževanja, • 'job shadowing' (spremljanje poteka dela)
Kdo lahko sodeluje?	<ul style="list-style-type: none"> • Vrtci • osnovne šole • srednje šole • šole za otroke s posebnimi potrebami • dijaški domovi • glasbene šole. 		<ul style="list-style-type: none"> • Vrtci, • osnovne šole, • srednje šole, • šole za otroke s posebnimi potrebami, • dijaški domovi, • glasbene šole, • združenja in društva, ki delujejo na področju izobraževanja, • post-sekundarne izobraževalne ustanove, ki delujejo na področju razvoja izobraževanja, • lokalni delodajalci, • lokalni muzeji in knjižnice, • enote CŠOD.
Kdo lahko prijavi projekt?	<ul style="list-style-type: none"> • Vrtci • osnovne šole • srednje šole • šole za otroke s posebnimi potrebami • dijaški domovi • glasbene šole. 		<ul style="list-style-type: none"> • Lokalne in regionalne oblasti (območne enote ZRSŠ, oddelki za izobraževanje ali družbene dejavnosti občin in regionalne razvojne agencije)

* Ena mobilnost pomeni eno potovanje ene osebe v tujino in nazaj.

** Upravičena država je država, ki sodeluje v programu Vseživljenjsko učenje. To so vse države članice Evropske unije. V programu sodelujejo tudi države članice EEA/EFTA (Norveška, Islandija in Lihtenštajn) ter Turčija, vendar je njihovo sodelovanje pogojeno s posebnimi dogovori.

5 korakov do projekta

1. Projekti v akciji Partnerstva so mednarodni, zato si institucije/šole najprej poiščejo ustrezne partnerje (prek znanstev, spletnih baz, kontaktnih seminarjev ...).

2. Pred začetkom projekta je priporočljivo, da se s partnerji srečajo in tako med seboj spoznajo. Institucije/šole lahko zaprosijo za sofinanciranje pripravljalnega obiska ali kontaktnega seminarja.

3. Po uspešnem skupnem srečanju in načrtovanju projekta mora vsaka institucija/šola zaprositi za sofinanciranje

projekta pri nacionalni agenciji v svoji državi (velja za Šolska partnerstva). V primeru Regio partnerstev prijavo odda le lokalna ali regionalna institucija šolskih oblasti vsake od regij, ki se prijavlja na razpis. V letnem razpisu, ki ga najdete na spletnih straneh svoje nacionalne agencije, so objavljena pravila in morebitne posebne zahteve.

4. Sledita izbirni postopek in mednarodno usklajevanje, kar traja nekaj mesecev.

5. Odobreni projekti prejmejo pogodbo o sofinanciranju in dejavnosti projekta se lahko začnejo.

III. VEČSTRANSKI PROJEKTI

so namenjeni:

- prilagoditvam, razvijanju, testiranju, uvajanju in razširjanju novih kurikulumov, tečajev, izobraževanj in usposabljanj (ali delov tečajev) ali gradiv za začetno usposabljanje ali nadaljnje izobraževanje in usposabljanje učiteljev ali ostalih kategorij izobraževalnega osebja,
- prilagoditvam, razvoju, testiranju, izvajanju in razširjanju novih metodologij poučevanja in pedagoških strategij za uporabo v razredu, vključno z razvijanjem novih gradiv za uporabo učencev,
- zagotavljanju okvira za organizacijo aktivnosti mobilnosti za bodoče učitelje, vključno z zagotavljanjem obdobja prakse in priznavanjem teh aktivnosti s strani ustreznih institucij.

IV. COMENIUS MREŽE

so namenjene:

- aktivnostim za spodbujanje izobraževalnih inovacij in najboljše prakse na določenem tematskem področju, kot so npr. primerjalne analize, študije primerov, oblikovanje priporočil in organiziranje delovnih skupin, seminarjev ali konferenc in ostalih aktivnosti razširjanja,
- aktivnostim za pospeševanje in izboljšanje evropskega sodelovanja, kot so izmenjava informacij, usposabljanje projektnih koordinatorjev, spodbujanje novih projektov, razširjanje projektnih rezultatov in dobre prakse.

Postopek prijave in dodeljevanja sredstev pri večstranskih projektih in večstranskih mrežah vodi Izvršna agencija Evropske komisije (več informacij najdete na spletnem naslovu http://eacea.ec.europa.eu/index_en.php).

V. SPREMLJEVALNI UKREPI

Spremljevalni ukrepi so namenjeni spodbujanju ciljev programa Comenius in potekajo v obliki posebnih projektov. Sem spadajo različne informacijske in promocijske dejavnosti ter akcija eTwinning.

